

Vörös ing — barna ing

Dörrennek a halálhozó fegyverek, a nyári napsugár játékosan megvillan az előrántott késpengéken, sebesültek jajgatása vész el az egymással szembenálló tömegek csatái között. Vérszag terjeng át a német városok felett és egy hatalmas birodalom sokmillió lakossága várja rettegve, mit rejtenek mélyükben az elkövetkező órák. A bizonytalanság lett urrá azon a földön, amelyet a rend, munka, precizitás és biztonság példájaképpen állítottak mindig a világ szeme elé. Szélsőségek csatáznak a hatalomért és az egyik oldalon a mindent lerombolni akaró kommunisták, a másik oldalon pedig az uralomvágyó nemzeti szociálisták rohangárdája ostromolják azt a várat, amelyet a német középosztály, a nyugodtságot, békét kívánó német polgárság épített fel évszázadokon át. Akármelyik győz a véres ütközésben, mindenképpen a középosztály veszt el a csatát.

Ma már a fegyverek erején nyugszik a hatalom a német birodalomban. A csatazajon áthallik a kardcsörtetés, amellyel Schleicher tábornok, Németország hadügyminisztere megteremtette a katonai diktatúrát, hogy véget vessen a véráradatnak. Berlinben ma a kard diktál és szuronyerdő védelme mögött igyekszik Németország kancellárja helyreállítani a megbontott nyugalmat. Nem lehet még tudni, vajon a katonai diktatura Hitlernek és pártjának uralmát készíti-e elő és a barnaingesek kezére igyekszik átjuttatni a hatalmat, vagy pedig Schleicher tábornok a régi rendszer visszatérésén dolgozik. Mert Hitlerék a német birodalom életének harmadik korszakát akarják megteremteni. A hadügyminiszter pedig az első korszak, a császári hatalom restaurációját készíti elő, látszólag anélkül, hogy terve keresztülvitelében szerephez jutná a nemzeti szociálisták hatalomra vágyó tömegét. Tény, hogy Hitlerék egyelőre még tömjénczik a katonai diktatura eszméjét, bár nem kizárt, hogy közben arra gondolnak, hogy Papen kancellár és Schleicher tábornok diktatúrája rövidesen átadja helyét a Hitler-féle egyeduralomnak...

Németország polgársága pedig rettegve vár. Várja a július 31-ikére kitűzött választásokat, amelyen az egész birodalom jövője dől el. És retteg attól, hogy az új fordulat ismét harcokat, megint fegyverdörgést és vért hoz számára. Mert azzal tisztában van a középosztály, hogy a diktatura, akár jobb, akár baloldali legyen az, egyformán veszélyes a dolgozni, produkálni akaró rétegekre. Mindegy számára, hogy a barna vagy a vörös ing uralja a terepet, egyikről sem vár jó, egyikről sem várja az annyira áhitott békés fejlődést. A szélsőségek előretörése csak még bizonytalanabbá teszi a polgárok amugy is eléggé zaklatott életét és hiába a legszebb, lehangzatosabb frázisok, a teremtő munka szelleme félenken húzódik el onnan, ahol fegyverdörrenés, csatakiáltás és vér az ur...

És Oroszország figyel... figyel és lesben áll. A szovjet-törekvések számára talán az lenne a legjobb, legcélravezetőbb megoldás, ha Németországban Hitler Adolf venné kezébe a kormányrudat. Mert ez robbantaná ki a szovjet által régóta előkészített forradalmat. Ez kergetné a kommunisták karjaiba a szociáldemokrata munkásságot, amely eddig ellenzője és kerékkötője volt minden szovjettelforgató törekvésnek.

Ha diktatura kell — legyen diktatura. Ha másképpen nem lehet helyrebillenteni a német egyensúlyt és elhallgattatni a harci zajt, végtetvni a polgárháborúnak, ez is célravezető megoldás lehet. De ez a diktatura legyen a polgári középosztály törekvéseinek kifejezője, legyen a rend és biztonság megdönthetetlen

Letartóztatták Berlin volt rendőr-ezredesét

Betiltották a „Rothe Fahne” megjelenését Véres összeütközés a nemzeti szociálisták és a vasfront tagjai között -- Hat súlyos sebesültet őrizetbe vett a rendőrség -- A württembergi kormány tiltakozása

Berlinből jelentik: Ma a kora reggeli órákban Berlin volt rendőrezredesét, *Heimansberger*, valamint *Enke* volt rendőrőrnagyot és a Birodalmi Lobogószövetség egyik vezérét, *Karlberger* őrizetbe vették. Mindhármuk ellen az a vád, hogy ellenszegültek a július 20-ikán kiadott szükségrendeletnek.

A kommunista „Rothe Fahne” című lapot *Rundstedt* tábornok Berlin teljhatalmu parancsnoka öt napra betiltotta. A betiltást azzal indokolják, hogy bár a „Rothe Fahne” nyomdáját izgató tartalma röpcédulák előállítására miatt

Aláírás előtt a lengyel-orosz megnemtámadási szerződés

Lipcsei jelentés szerint a legfelsőbb közigazgatási bíróság holnap tárgyalja nyilvános ülésen a porosz kormányhoz az azt a panaszát, amelyet a birodalmi kormány július 20-iki szükségrendelete ellen adott be. A bíróság elnöke dr. *Bumke* állambírósi elnök, míg tagjai sorában három törvényszéki tanácsos, három közigazgatási bírósági főtanácsos foglal helyet. A bajor és a badeni kormányok írásbeli panaszát még nem érkezett meg Lipcsébe és a közigazgatási bíróság eddig csak a két kormány táviratát vette kézhez, melyben azok óvásukat jelentették be a fentemlített intézkedések ellen.

Hirtsiefer porosz közoktatásiügyi miniszter ma átadta helyét és így vele a volt porosz kormány utolsó tagja is eltávozott.

Stuttgarteri jelentések szerint a württembergi kormány a birodalmi elnökhöz és a birodalmi kancellárhoz intézett levelében kifejti, hogy a birodalmi biztosságnak Poroszország

a rendőrség lezárta és lefoglalta, a lap ugyanolyan izgató tartalommal, más nyomdában előállítva, mégis megjelent. A kommunista lapnak ezt a számát egyébként elkobozták.

Essenbergen az éjszaka folyamán összeütközés volt a nemzeti szociálisták és a vasfront tagjai között. Az összeütközés alkalmával mindkét csapat tagjai fegyvereket és botokat használtak. Amikor a rendőrség közbelépett, a verekedők elmenekültek és csak hat súlyos sebesültet, akik nem tudtak saját lábukon távozni, sikerült a rendőrségnek elfogni.

területére való beiktatásáról szóló rendelet rendkívül nagy horderejű, mert ellentmond az önálló német alkotmányos rendszernek. A württembergi kormány levelében kifejti, hogy mivel az ügyben a legfőbb törvényszék dönt, a birodalmi alkotmány 48-ik paragrafusa alapján a württembergi kormány eltekint attól, hogy a többi állam részéről már kifejezett tiltakozáshoz a törvényszék előtt is csatlakozzon. Mindenesetre aggályait fejezi ki a szükségrendeleteknek a jövőben várható kihatása felett.

Bucuresti-i jelentések szerint a lengyel kormány már elhatározta, hogy holnap, szombaton aláírja a lengyel-orosz megnemtámadási paktumot. Erre az elhatározásra az készítette a lengyel kormányt, hogy a Németországban most lejátszódó események esetleg sürgősen fenyegetővé válhatnak Lengyelországra és úgy a danzig korridor, mint egyéb lengyel-német ellentétek tekintetében biztosítani kívánta Szovjetország sémlegességét.

Az eddig közölt választási eredmények nem véglegesek

A központi választási bizottság még nem fejezte be munkáját -- Eltérések lesznek a hivatalos adatok és a belügyminisztérium közlése között -- Titulescu visszatér Romániába

Bucurestiből jelentik: A lapok közlése szerint valószínű, hogy *Titulescu* a jövő hét elején visszaérkezik a fővárosba. Egyébként véglegesnek tekinthető az a tény, hogy *Vaida* miniszterelnök csak a parlament megalakulása és a mandátumok leigazolása után nyújtja be lemondását. A miniszterelnök egyébként Kollonsvára utazott és emiatt elmaradt a mára tervezett minisztertanács is. *Vaidát* holnap reggelre várják vissza Bucurestibe.

A Viitorul, a liberális-párt hivatalosa újabb cikket ír a parlamenti választásokról és kijelenti, hogy a kormány nem szerezte meg a szavazatok negyven százalékát, amely feljogosítja

pillére. Akkor örömmel fogadják a szuronyerdőt, amely a szélsőségek hatalmi törekvéseinek gátat vet, és szertefoszlik Németország fe-

a prémium igénybevételére. Figyelmezteti a mandátumok kiszámításában résztvevő tisztviselőket, hogy munkájukért felelősséggel tartoznak és annakidején felelősségre is vonják őket, amennyiben megállapítják, hogy hamis adatokkal dolgoztak.

Az eddig leadott választási végeredmények nem hivatalos jellegűek. A központi választási bizottság még tovább folytatja munkáját és azt csak hétfőn fogja valószínűleg befejezni. Ekkor történik meg a választási végeredmények hivatalos közlése. Nem lehetetlen, hogy a központi választási bizottság végeredményei bizonyos tekintetben el fognak térni a belügyminiszter által közölt végeredményektől.

lett az a sötét, fenyegető viharfelhő, amelyre ma rettegve tekint a hatalmas birodalom sokmillió népe... (M.)

Királyi dekrétummal

feloszlatták a dévai Kereskedelmi és Iparkamara tanácsát Groza Péter volt miniszter jelöltette magát a kamarai szenátorválasztáson — A kolozsvári kerület jelöltjének levele az aradi választókhoz — Moldovan Antal kilépett a nemzeti-parasztpártból

Rendkívül érdekes eseményt tárgyalnak, illetve kommentálnak élénken kereskedelmi és ipari körökben. A Monitorul Oficial ma Aradra érkezett száma ugyanis arról ad hírt, hogy a kereskedelmi miniszter előterjesztésére, királyi dekrétummal felfüggesztették a dévai Kereskedelmi és Iparkamara tanácsát. A feloszlásról szóló dekrétum a feloszlás okát nem közli. Egyesek tudni vélik, hogy a feloszlásnak politikai háttere volt, amennyiben a dévai Kereskedelmi és Iparkamara elnöke Groza Péter egykori avarescanus miniszter volt, aki most jelöltetni is akarta magát a kamarai szenátorválasztásokon, amelyek tudvalevőleg e hó 26-án lesznek. A feloszlott tanács helyébe az új választások lebonyolításáig interimár-bizottságot neveztek ki, amelynek elnöke Vlad Aurel volt nemzeti-parasztpárti miniszter.

A kereskedelmi és iparkamarai választásokkal kapcsolatban egyébként ma Aradra érkezett Constantin R. Mircea, az UGIR vezérigazgatója, aki a régi szenátusban a kolozsvári kerülethez tartozó aradi Kamarát is képviselte. Mircea szenátor Bösörmenyi Sándor dr., az UGIR erdőlyrészi igazgatója és Rácz Sándor dr. kíséretében látogatást tett az aradi Kamara tanácsának tagjainál, akik előtt kifejtette, hogy abban az esetben, ha nem is kerül be a szenátusba, bármikor szívesen áll az aradi iparosság és kereskedelem rendelkezésére. Mircea szenátoron kívül, a kolozsvári kerületnek tudvalevőleg még két jelöltje van: Negrutiu, a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara elnöke és Moldovan Antal, a kolozsvári Ipartestület elnöke.

Mindekét jelölt körleveleket küldött szét az aradi választókhoz. Negrutiu levele egy rendkívül különös kitévél is tartalmaz, mely az aradi választók körében feltűnést keltett. A levélben ugyanis Negrutiu azt fejteti ki a választók

előtt, hogy az a körülmény, hogy valaki aláírta az egyik jelölt ajánlasi ívét, nem képez erkölcsi akadályt arra, hogy ne szavazhasson egy másik jelöltre. Ezért titkos a szavazás — véli Negrutiu. Moldovan Antal viszont azt említi meg körlevelében, hogy kilépett a nemzeti-parasztpártból, csakhogy a jelölést elvállalhassa. A kamarai szenátorválasztásokon ugyanis a nemzeti-parasztpárt — ha szabad itt ezt a szót használni — „hivatalosan“ Negrutiu támogatja. A kolozsvári kerülethez tartozó kamarák szenátorválasztását tehát érdekes események előzik meg.

Magyarország elvetette a leszerelési konferencia javaslatát

Apponyi gróf feltűnést keltő beszéde -- Különbséget tesznek győző és legyőzött között -- A konferencia záróülése --

Genéből jelentik: A leszerelési értekezlet ma délutáni ülésén Herriot francia miniszterelnök kijelentette, hogy a francia delegáció hozzájárul a határozati javaslatához, bár az nem felel meg minden tekintetben a francia delegáció várakozásainak. Flügel osztrák delegátus kijelentette, hogy Ausztria a szavazásban nem vesz részt, mivel a határozati javaslat nem érinti az egyenjogúság elvét.

Ezután Apponyi Albert gróf emelkedett szólásra, aki lendületes, programmatikus beszédében fejtette ki a legyőzött-államok állás-

pontját. Apponyi gróf erélyes szavakkal kelt ki az ellen, hogy a békeszerződések alapján még mindig különbséget tegyenek győző és legyőzött államok között. Rávilágított arra, hogy a magyar kormány álláspontja azonos a leszerelés kérdésében Németország véleményével, amelynek alapgondolata az egyenjogúság. A magyar kormány elveti a határozati javaslatot, azonban tartózkodik a szavazástól, hogy a közös munkát ne hátráltassa és elősegítse az együttműködést a közös cél: az egyenjogúság felé. Apponyi gróf lendületes beszéde nagy hatással volt a hallgatóságra és azt a közönség elismerő tapsal fogadta.

Amikor Apponyi az emelvényről távozott, Sir John Simon angol külügyminiszter üdvözölte és melegen megrázta a kezét. Sir John Simon kifejtette, hogy a határozati javaslat elfogadása még nem jelenti a tanácskozások befejezését. Megérti az egyes államok aggályát, amellyel a különleges elbírálást fogadják, megérti a közvélemény idegességét is, azonban az egyenjogúság kérdésével egyelőre nem lehet foglalkozni. Holnap délelőtt a konferencia újabb ülést tart és több, mint valószínű, hogy ez már záró ülése lesz az értekezletnek.

Halállal fenyegették meg a dévai rendőrkezeszt

Névtelen levelező-lapon figyelmeztették, hogy kötelességét hiven teljesítse

Déváról jelentik: A múlt héten Bradean Cornel dévai rendőrkezeszt egymásután több napon keresztül nyílt levelezőlapokat kapott, amelyekben a dévai rendőrfőnököt az ismeretlen levélíró arra figyelmezteti, hogy kötelességét hiven, pártatlanul és rendben végezze, különben, ha valami kiderül, jaf lesz a rendőrkezeszt életének. Valószínű, hogy ez a fenyegetés a kommunista lista le nem tehetésével van összefüggésben. A névtelen levélíró különben még azzal sem volt tisztában, hogy a levelező-lapra mennyi bélyeg kell, mert több ízben a rendőrkapitány kellett, hogy büntetést fizessen, hogy névtelen tisztelőjének az irását elolvashassa. Hogy valóban a választásokkal volt ez a halálos fenyegetés összefüggésben, mutatja az is, hogy a választások után, az ismeretlen fenyegető nem zaklatta tovább a rendőrség fejtét. Ez különben azt is jelentheti, hogy a névtelen levélíró meg volt elégedve a tisztviselő működésével s nem talált okot a halálos ítélet végrehajtására.

A Szent Péter bazilika német gyóntatója lett Wild Endre dr.

Hazatérés a kirándulásról — Rómában helyettesíti Monay Ferenc dr. magyar gyóntatót is.

Az aradi Minoria Rendház közszerepében álló vezető egyénisége, dr. Wild Endre közel három heti távollét után ma hazaérkezett Aradra. Annakidején az Aradi Közlöny számolt be arról, hogy dr. Wild Endre a vezetése alatt álló urkeányok Kongregációjának egy nagyobb csoportjával tíznapos kirándulásra ment a hátszegi havasok festői vidékére.

A tervbevett tíznapos kirándulásból csaknem három hét lett. A társaság egy része ugyan már az elmúlt hét végén hazatért Aradra, azonban dr. Wild Endre közbejött kellemetlen — szinte balesetszámba menő — betegsége arra kényszerítette a kirándulók másik részét, hogy tovább időzzön a havasok alján.

— Valamennyien a legkellemesebb és leghasznosabb emlékekkel térünk haza — mondotta dr. Wild Endre, majd lelkes szavakkal, megelevenítően írta le a nála kastélyt, a körülövező parkot, ahol megszállottak és a merész turákat, amelyeket a mindig hóval borított csucok elérésére tettek. Fáy Kálmán volt huszárezredek kastélyában a magyar vendégszeretet legszebb példáját élvezhették. A 35 holdas park, ritka fenyőfa-példányokkal és a rajta keresztül csörgedező Raul Mare folyócskával rendelkezésükre állott és az egekbe nyúló havasok megmászása, valamint a közelben fekvő Sarmisegethuza régi római város meglátogatása felejthetetlen élményt jelentettek számukra.

Harsányi F. Vince érkezése vet véget a beszélgetésnek s egyúttal elmondatta dr. Wild Endrével fontos megbízatását, ami tulajdonképpen hazahívta Aradra.

— Ugy hallottam, dr. Wild Endre az új rendfőnök! — mondja tréfásan a Rómából érkezett levélre cölözve. Dr. Wild mosolyogva tiltakozik, majd elmondja, hogy megbízatása Rómába szólítja, ahol átveszi a Szent Péter bazilika német gyóntatójának szerepét, majd a szeptemberben Aradra érkező dr. Monay Ferenc római magyar gyóntatót helyettesíti.

— Augustus első napjaiban Rómába utazom — bucsuzik dr. Wild Endre és csak három hónap múlva térek vissza Aradra.

Dr. Wild Endre római meghívása elismerésként éri az általános szeretetnek örvendő minorita rendtagot, akit szívből jövő gratulációkkal és jókívánásokkal halmoztak el megbízatásával kapcsolatban.

Előkelő urinót tartóztatott le a sziguranca kémkedésért

Az elfogott szovjetfutár — Katonai titkokat továbbítottak a szovjetnek — Nagyarányu kémkedés Kisenevben

Kisenevből jelentik: Hatalmas szovjet-kémszervezetet leplezett le Cetatea-Alba-megyében a sziguranca. A kémszervezet leleplezését egy Ivanov nevű szovjetfutár letartóztatása tette lehetővé, aki csónakon jött át a Dnyeszteren és a román partokra érkezve, sikerült elfogni. Rövid vallatás után kiderült, hogy a futár egy besszarábiai román alattvaló, aki a kémszervezet vezetője. Starinov és az odesszai GPU között az összeköttetést fenntartotta. A nyomozás során egy nagybírtokost is őrizetbe vet-

tek és az ő vallomása nyomán egy előkelő kisenevi társaságbeli asszonyt tettek ártalmatlanná. Az uriaszony feladata az volt, hogy magasabb körökből információkat szerzett, amelyeket Ivanovnak továbbított. Megállapítást nyert, hogy ez a szervezet kizárólag katonai titkok után fürkészett és katonai okmányok másolatait küldötte Odesszába a GPU-nak. Eddig tíz letartóztatás történt, a kémszervezet tagjait a kisenevi hadbírósnak adták át. A nyomozás erélyes tempóban folvik tovább.

Leleplezte a rendőrség a szovjet Budapesten működő pártirodáját

Rajtaütésszerűen fogtak el hét szovjetmegbizottat — Egy bérkaszánya hónapos szobájában működött az iroda — Augusztus elsejére vörös napot készítettek elő — Nagy összegeket kaptak agitációs célokra — Harminchárman vannak eddig letartóztatva

Budapestről jelentik: A magyar főváros közönségét szenzációs politikai leleplezések tartják izgalomban. A budapesti főkapitányságnak ugyanis sikerült felfedeznie a szovjet Budapesten működő pártirodáját, ahonnan több ország, de főleg Magyarország kommunista szervezkedését irányították. A rendőrség a nyomozás első fázisában hét szovjet-megbizottat rajtaütésszerűen elfogott és ezeket a rendőrség politikai osztályára szállították. A vizsgálat alkalmával a hatóságok megállapították, hogy a pártiroda az Orczy-ut közelében egy bérkaszánya hónapos szobájában van és itt üttették fel a titkos szervezkedés vezetői főhadiszállásukat. A ház tulajdonosánál mindannyian álnéven jelentették be magukat.

A rendőrség a hónapos szobában házkutatást tartott és itt 18 rendkívül nagyfontosságú dossziét sikerült lefoglalnia. Ezekben a dossziékban a szervezet tagjai írásba foglalva lefektették a kommunista-párt egész ügymenetét. A letartóztatottak között egyébként a következők szerepelnek: *Sallai Holländer Imre, Karikás Frigyes, Fürst Sándor, Killián György, Koskó Lajos és felesége, valamint az utóbbi fivére, Hock Sárkom Lajos.* Megállapította a rendőrség a lefoglalt iratokból, hogy a szervezet a szovjet utasítására augusztus elsejére vörös napot akart tervezni és **agitációs célokra hatalmas összegeket kaptak.** Augusztus elsején a kommunisták röpcédulákkal akarták elárassztani a magyar fővárost, egyben pedig nagyszabású tüntetéseket készítettek elő. A rendőrség számos írógépet, röpiratot, kommunista könyvet, azonkívül több siffre-kulcsot foglalt le.

Ma délelőtt újabb adatok alapján a rendőrség több letartóztatást eszközölt, úgy, hogy jelenleg **harminchárman vannak a rendőrség őrzetében.** A kihallgatások alkalmával kiderült, hogy az elsőnek letartóztatott hét vezető képezi a tulajdonképpeni **kommunista vezérkart** és ezeknek tekintélyes része nemrégiben Moszkvában járt, ahol agitációs kiképzésben részesült. Jellemző arra, hogy a párt milyen nagy összegekkel dolgozott, hogy az iratokban nem egy 10.000 dolláros elszámolás is szerepel.

Sallai Holländer egyébként már a háború utáni forradalomban is részt vett és ekkor *Kovács Dénes* álnéven *Korvin Kálmán* belügyi népbiztos helyettese volt. A letartóztatottakra minden valószínűség szerint statárium vár. A rendőrség megállapította, hogy a szervezet vezetőinek 500 pengő havi fizetésük volt és nagy összegeket kaptak arra a célra is, hogy laboratóriumot rendezzenek be. Ebben a laboratóriumban vegyi tintával készítették a különböző utlevél-hamisítványokat. A detektívek vízvezeték-szerelők áruházában lopóztak be a hónapos szobába és így sikerült a nagyszabású szervezkedést kinyomozni. A nagy feltűnést keltett ügyben újabb érdekes letartóztatások várhatók.

Jóváhagyta

a legfelsőbb katonai bíróság Vannay László lefokozását

A katonai puccs aradi szereplőjét hat hónapi elzárásra ítélték — A büntetést kitöltöttnek vette a bíróság

Budapestről jelentik: A legfelsőbb katonai törvényszék ma hirdette ki ítéletét a szélső jobboldali puccs egyetlen katonai vádlottjának, az aradi származású *Vannay László*nak ügyében. A legfelsőbb katonai bíróság helybenhagyta az elsőfoku bíróság hat hónapi államfogságról és lefokozásról szóló ítéletét, a büntetést pedig kitöltöttnek vette.

A kommunisták augusztus elsejére különben Romániában is nagyarányú demonstrációt készítenek elő. A kommunisták számolnak a zavaros német helyzettel és ezért egész Európára kiterjedő hálózatukat megmozdítják, hogy mindenütt zavargásokat idézzenek elő. A bucaresti-i hatóságok már birtokában vannak olyan adatoknak, melyek Berlinből származnak és amelyeket a berlini kommunista központ adott a román és a szomszédos államok kommunista szervezeteinek. Az illetékes hatóságok minden előkészületet megtettek úgy Romániában, mint a szomszédos államokban, hogy a kommunista megmozdulásokat már előre elfojtsák.

Nyugdíjért perli az aradi Viktoria bankot egyik elbocsájtott tisztviselője Az átszervezés után felmondólevelet kaptak a régi tisztviselők -- Végkielégítést, vagy nyugdíjat kér a leépített tisztviselő

A Victoria Bank a temesvári és nagyváradi pénzügyintézetekkel való fuzionálás után, teljesen átszervezte a tisztviselői kart is és a Victoria Bank régi tisztviselői közül igen soknak felmondták a további szolgálatot. A felmondólevél alapján a pénzügyintézet csak a szokásos és törvényben előirt időre tartotta meg régi alkalmazottait és a felmondási idő lejártá után minden végkielégítés vagy nyugdíj nélkül bocsájtotta azokat el. A tisztviselők között volt *Puica György* is, aki most érdekes keresettel támadta meg a Victoria Bankot.

Keresetében, amelyet *Kalló György* aradi ügyvéd nyújtott be ma a törvényszékhez, a banktisztviselő eladta, hogy 1919. augusztusában lépett a Victoria pénzügyintézet szolgálatába és 1931. május 19-én lépett ki a szolgálatból. A felmondólevelet 1930. márciusában kézbesítették ki, azonban közben visszatartották további szolgálattételre s csak egy év múlva szereztek érvényt a felmondólevélnek. *Puica György*, akit annakidején Ádám vezérigazgató vett föl a bank kötelékébe, hivatkozott arra, hogy a pénzügyintézet alapszabályai pontosan előírják, hogy milyen esetekben lehet a tisztviselőnek felmondani, vagy azt nyugdíjba küldeni. Mivel nála egyik eset sem fordul elő, így nyilvánvaló tehát, hogy a bank önkénye-

Tizennyolc kérvényt utasított el a revíziós bizottság

Meghosszabbította 24 kérvényező tartózkodási engedélyét

Az idegenrevíziós-bizottság, amely tudvalevőleg az aradi munkafelügyelőségen működik, mai ülésén tizennyolc kérvényt elutasított, míg huszonnégy kérvényezőnek 1933. július elsejéig meghosszabbította tartózkodási engedélyét. A bizottság döntése ellen a munkaügyi felügyelőség útján a munkaügyi miniszteriumhoz lehet felebbezni. A bizottság ma egyébként a következő ügyekben döntött:

Visszautasították az alábbi kérvényezőket: Vad. Löwy Filip, Lőcs Stefan, Lappe Vilhelm, Lifa Ladislau, Ledvinka Sabina, Laorean Leonard, Lukács Ecatarina, Meisel Iuliu, Myslic Henric, Marcan Iosif, Martin Gheorghe, Marek Coloman, Moudjalledt Chaim, Marer Carol, Neumann Vilhelm, Németh Gheorghe, Oláh Laura, Ors Paul.

Tartózkodási engedélyt kaptak 1933. július 1-ig a következők: Ligeti Janka, Lehner Victor, Leipniker Béla, Loránt Reghina, Ligeti Aladár, Lubici Iván, Lövinger Adalbert, Mózer Clara, Müller Bernát, Musli Idris, Mocsek Mária, Mocura Francisc, Macho Emma, Micossi Pietro, Micossi Iuliu, soția lui Molnár Mihai, Németh Ernestin, Naschitz Edmund, Nachtmann Francisc, Neumann Alexandru, Nagy Carol, Niedermann Iacob, soția lui Olle Alexandru, vad. lui Őri Alexandru.

Százezer schilling kaució

ellenében szabadlábra helyezték Guttman Ottó bárót

A kauciót Guttman Viktor báró tette le.

Bécsből jelentik: Az országos törvényszék 100.000 schilling kaució ellenében szabadlábra helyezte a hamiskártyázásért egy évre elítélt Guttman Ottó bárót. A kauciót az elítélt fivére, Guttman báró tette le.

sen járt el vele szemben. Keresetében tehát arra kéri az aradi törvényszéket, hogy kötelezze a bankot a felmondás idejétől a kereset beadása napjáig esedékes időre járó fizetés címén 88.640 lej megfizetésére, vagy pedig folyósítson a bank részére havi nyugdíjat. Tekintettel arra, hogy 7700 lej havi fizetése volt az intézetnél és eltöltött szolgálata ideje után 43 százalékra van igényjogosultsága mint nyugdíjra, fizessen a bank számára havi 3311 lej nyugdíjat. A keresetre vonatkozólag az aradi törvényszék a közeljövőben tűz ki tárgyalást.

CORSO MOZGO mai műsora! Nyitott tétő! Master-ságos hűtés! Kell-e ma a hűtés terem!

NAGY KATÓ, HEINZ BRÜHMANN

FELESÉGEM A SZELHAMOSNÓ
A legbájosabb asszony, könnyelmű, mulatságos, kalandos élményel.

Ma d. u. 3 órakor kettős műsor!
Fehér éjszakák és Számy az idegenlégióban!
JEGY LEI 8.

Vasárnap d. e. 11¹/₂ órakor MATINÉ:
BORNEOI SZÓKEVÉNY
Lillian Harwey, Igo Sym. Szenzációs UFA filmoperótt

Fény és levegő, homok és víz

— hincsen ennél szebb és jobb gyermekei részére. Újja meg azonban kedvenceinek gyöngéd bőrét a fájdalmat okozó napégéstől. Minden testrészt, amely ki van téve a napfény és levegő hatásának, dörzsöljön be fürdés előtt alaposan

NIVEA-CRÉMÉ-vel, vagy NIVEA-OLAJ-jal

A Nivea-Créme és Nivea-Olaj csökkentik a napsugarak káros hatását, másrészt viszont elősegítik és gyorsítják a bőr megbarnulását. Már meglevő bőrirritációknál kellemsen hűsítnek és elősegítik a gyógyulási folyamatot. Sohasem szabad nedves testtel napfürdőt venni!
NIVEA-CRÉME LEI 16.00-72.00 / NIVEA-OLAJ LEI 55.00 és 85.00
BEIERSDORF & CO. S. A. R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39

A Sasfiók egy évszázada pihen a bécsi kapucinus-barátok kriptájában

**A nagy Napoleon fiának látszat-élete és csöndes halála,
Párisba viszik a reichstadti herceg hamvait -- Száz évvel
ezelőtt, július 22-én halt meg a Sasfiók**

1811. március 19-én megszületett Bonaparte Napoleon és Mária Lujza fia. Egészséges gyermek, hossza husz hüvelyk, súlya kilenc font. Néhány perccel a trónörökös születése után a Tuilleries-k közeli megdörmölnek az ágyuk. Páris népe lélekzöldülve számlálja az ágyulövéseket. Ha a huszonegyedik után nem következik több, akkor a császárnak lánya született. Ha eldördül a huszonkettedik — fiu... Tomboló éljenzés remegteti meg a kastély ablakait.

Az egész udvar a kastély felé özönlik. Jelen van teljes számban a Bonaparte-család és más előkelőségek. Egyszer csak kinyílik a szárnyas ajtó és a komornyik bejelenti a jövevényt.

— A római király!

Ezt a címet választotta Napoleon utódának, a mikor feleségül vette Mária Lujzát.

A gyerek császári nevelést kap. Sévres-ben külön tányérokra rendelnek számára, amelyeken a római és francia történelem legnevezetesebb eseményei láthatók. A császár elhatározta, hogy ad usum regis négyezer kötetes gyűjteményt adni ki, amely magába foglalja az emberi szellem minden értékes alkotását. Napoleon nagyon szeretete a fiát, irtózatos munkája közben időt szakított magának ahhoz, hogy a földön ülve látsszék vele, mintha nem az apja, hanem a játszótársa volna. Hozzáképest Mária Lujza anyai szeretete igen tartózkodó. Nem meri a karjaiba venni, mert attól tart, hogy fájdalmat okoz a gyermeknek. Különben sem ér rá a fiával foglalkozni. Egész idejét szeretett Montebello hercegnője társaságában tölti, bécsi haboscsokoládét iszik, süteményeket ropogtat, hárfázik és modellt ül a festőknek.

A szerencsétlen oroszországi hadjárat után Napoleon szükségét érzi, hogy biztosítsa fia számára a trónöröklést. Újabb konkordátumot ajánl VII. Pius pápának. A pápa hajlandónak mutatkozik megkoronázni a kis királyt. De később megmondolja magát.

Napoleon leverik, a szövetséges hatalmak bevonulnak Párisba. Mária Lujzát, aki a katasztrófa napjaiban igen méltóságteljesen viselkedik, fiával együtt utnak indítják Bécsbe. Napoleon pedig Elba szigetére. Ezt a kis szigetet is az orosz cár nagylelkűségének köszönhetette.

Napoleon visszatérése

1815. március 6-án Mária Ludovika császárnő diszes estélyre hívta a bécsi kongresszus vendégeit. A programban élőképek is szerepeltek. A legszebb Petter képe volt. Miksa császár és burgundi Margit találkozására. Egyszerre zaj hallatszik a nézők köréből. Minden etikett csufjára az urak ügyet se vetnek a színpadra. A szereplők is megmozdulnak, az élőkép szétszóródik. Nem lehet elhárítani a pánikot: Napoleon eltűnt Elba szigetéről! Mária Lujza, akit a fián kívül amúgy sem kötött sok szál a császárhoz és aki Bécsben egy Neiperg nevű félszemű, de kitűnő megjelenésű, kisérséggel bizonytalan főúrral vigasztalódott, most már őszintén gyűlölli volt férjét. Mit zavarja nyugalmát!

Bécsben is nyugtalanító események történnek. Állítólag összeesküvést fedeztek fel, amely a római királyt vissza akarta vinni apjához. Az összeesküvés nem egész hiteles, de mindenesetre jó ürügy arra, hogy minden franciát eltávolítsanak a kisfiu környezetéből. A kis király keservesen zo-

kog, mikor Mme de Montesquieu-t, aki Bécsbe is elkísérte, eltávolítják. A szolgálatára kirendelt francia inasokat és komornákat is szélnekeresztik. Helyüket osztrákok foglalják el. A kis király nagyon szomorú, de nem panaszkodik. Még két francia maradt a király közelében. Mme Soufflot és leánya, Fanny. De ezek folyton a Tuillériákról, Rambouillettről, Saint-Cloudról beszéltek neki. Metternich erre ezt a két hölgyet is elküldte. Osztrák nevelőt rendelt a Sasfiók mellé, Dietrichstein Móric grófot, aki gazdag uri amatőr volt, nagy zenekedvelő, termében gyakran játszották Beethovent. Legjobb tulajdonsága azonban az volt, hogy teljesen megnyugtatók voltak az érzelmei. A kis király rá sem tudott nézni erre a magas, csontos, kimért emberre. Az utolsó francia, akinek megkegyelmezték, Mme Marchand volt, a király dajkája, egy együgyű parasztasszony. De a gyerekek ellenállást tanusított:

— Nem akarok német lenni. — kiáltotta toporzékolva. — francia akarok lenni!

Lassankint abba a korbá került, amikor lóra ülhetett. Pomnyt vezettek elé. De a kisfiu megint toporzékolni kezdett:

— Nagy lovat adjanak alám. Amilyenem az apám lovagolt!

Üzenet Szent Ilona-szigetéről

Teljesítették a kívánságát. Akármilyen gondot fordítottak rá, hogy elvágjanak minden kapcsolatot, amely a multjához fűzte, a gyerek nem felejtette el az apját. 1816-ban egyszer tanárával, Forestivel sétált. Egyszer hirtelen megkérdezi:

— Ki uralkodik most Franciaországban?

— A francia király.

— De Franciaországban azelőtt császárság volt. Ki volt a császár?

— Fenséged apja.

Napoleon Szent Ilona-szigetén haldoklik. Utolsó üzenetét fiának írja. „Az üzenem a fiamnak. — írja végrendeletében — hogy sohase feledkezzék meg arról, hogy francia herceg és sohase tűrje, hogy a népek elnyomói eszköznek használják fel. Sohase harcoljon Franciaország ellen és semminő formában se ártson a hazájának.”

Apja halála híre Schönbrunnban éri a herceget. Forest váratlanul elkezd Szent Ilona-szigetéről beszélni. A fiu rosszat sejtve, élénken figyel. — Mikor közölték bele a halálhírt, Prokesch kiadatlan feljegyzései szerint, egy teljes napig szakadatlanul zokogott. Metternich beleegyezik, hogy gyászruhát öltösn, amihez hozzájárul Ferenc császár engedélye, amely a gyászt a herceg személyzetére is kiterjeszti. De apja hagyatéka és a végrendelet rávonatkozó sorai nem jutottak el a herceghez.

A korához képest túl magas, nőiesen finom, szőke herceg, akit Habsburg-lotharingiai őseinek a tiszteletében neveltek, egyszerre Bonapartenak érzi magát. Életcélja, amint maga mondja, hogy ne legyen méltatlan apjához.

A reichstadti herceg először 1831. január 25-én mutatkozott nagy társaságban. A nagyvilági társaságban mindenkit elbájolt a herceg, az ujonnan kinevezett francia követet is, aki nyomban jelentést írt találkozásáról. Metternich, aki már régóta nem bízta a hercegből, rossz szemmel nézi Prokesch-el való barátságát. A herceg egyre szaba-

dabban nyilatkozik meg barátja előtt:

— Ha Joséphine fia volnék, apám nem Szent Ilona-szigetén végezte volna. Az anyám jó asszony, de nem méltó az apámhoz.

Határozatlan természet volt; nemcsak az apai örökség érdekelte, de a társasélet örömei iránt sem volt érzéketlen. Legjobb barátja az urak közül Eszterházy Móric gróf volt, de el kellett válnia tőle, mert a grófot kinevezték a nápolyi követséghhez. A nők is vonzódtak, beleszeretett a Pisani gróf rejtélyes eredetű, csodaszép feleségébe, de ez is hamarosan elkerült Bécsből. Eisler Fannival, a hagyomány ellenére, sohasem volt közelebbi ismeretségben. Nagyon szerette nagynénjét, Zsófia főhercegnőt, nemcsak testvéri szeretettel. De már mutatkoznak rajta a halálos betegség első jelei.

Párisba repül a Sasfiók...

Néhány hónap alatt elvitte a tüdőbaj. Miután elbucsuzott a wagrami csatától, apja nagy emléketől, átengedte magát a betegségnek, amelyről tudta, hogy halálos. Metternich meg akarja látogatni a haldoklót. De a reichstadti herceg nem fogadja. A sir szélén igazán csöpp kedve sincs komédiázni, 1832. július 22-én érezte, hogy végórát elérkezett. Anyját kéréte. Mária Lujza karjai között halt meg, miután felvette az utolsó kenetet. Hamvai ott pihennek a bécsi kapucinusok kriptájában. Most tárgyalások folynak, hogy a római király hamvait Párisba vigyék és az Invalidesben helyezték el Napoleon hamvai mellett. Így talán — bár későn — mégis eljut haza: Franciaországba.

FILM KÖZLÖNY

A porond árnyai

Nagyszabású cirkusz-dráma bemutatója a Select-mozgóban

E. A. Dupont monumentális cirkuszdrámáira emlékeztet a „Porond árnyai” című legújabb Liane Haid-film, amely eleitől végig izgalmas, érdekesítő és határozatosan beállított jelenetek sorozata. Egy világvárosi hatalmas cirkusz belső életét vetíti az objektíven keresztül élénk az ötletes filmrendező és a leblincselő, fordulatos cselekmény nagy jelenetel közepette felvonulnak a cirkusz jellegzetes figurái, egész menaszériája, majd lezajlik előtünk a nagyvonalú előadás, amelynek minden száma sláger, egy-egy élményt jelent önmagában is.

A szüzsé nagy konturokban a következő: A szép cirkuszigazgató, aki jegyben jár elegáns, férfias megjelenésű oroszlánszelidítőjével, flörtölni kezd a trapéz-hössel, aki különben minden szoknya után fut. Kétségtelenül a cirkusz legszenzációsabb száma a trapéz-mutatvány, melyet háló felett végeznek. Nagy sikerük van azonban a műlovar-testvérpárnák is, akik közül a leány rosszul lesz egyik produkciójuk után és kiderül, hogy anyai örömek elé néz. A felháborodott fivér, ugyszintén a nemeslelkű fiatal műlövő, aki az elcsábított leány vőlegénye, elkeseredetten kutatják a leány megrontóját. Ebből a bonyodalomból robban ki azután a dráma kifejlése: az oroszlánszelidítő felett végzett trapézmutatvány közben két lövés dördül el és a trapéz-művész golyótól találva, zuhan az oroszlánok közé. Most már a gyilkost keresik és a gyanu egyformán terelődik az oroszlánszelidítőre és a műlövészre, azon két nő vőlegényére, akik körül a trapézművész forgolódott. Izgalmas jelenetek után érkezik el a cselekmény a kielégítő befejezéshez.

A filmet elsősorban Liane Haid neve jegyzi, aki a cirkuszigazgató passzív szerepéből is ragyogó alakítást hoz ki. A női szerep azonban Trude Berliner kezében van. Az elcsábított műlovar drámai szerepét éppen olyan maradéktalanul oldja meg, mint a legvilágosabb szubrettszerepet. Oscar Marlon az oroszlánszelidítő vonzó, rokonszenves figurájában, megnyerő egyéniségével és különösen nehez mutatványával arat őszinte sikert. A műlövő karakter-szerelmes szerepe Walter Rilla kezében a legkitűnőbb megjátszásra talált, az ő markáns egyénisége élénk színtöltia az együttesnek. Hermann Picha mint Eduardo bohóc járul még hozzá a film sikeréhez.

Julius 28-ig be kell jelenteni az összes csehszlovákiai követeléseket és tartozásokat a bejelentés a Banca Nationala-nál történik -- Megérkezett Aradra a végrehajtási utasítás -- Kellő okmányokkal kell alátámasztani a deklarációkat Büntetéssel sújtják azokat, akik elmulasztják a bejelentést

A Banca Nationala aradi fiókjához — mint mai számunkban már jelentettük — rövid távirat érkezett arról, hogy a Kompenzációs Pénztár felállításáról szóló törvényt ezenül Csehszlovákiával szemben is alkalmazzák.

Ma megérkezett a jegybank aradi fiókjához a fenti intézkedés részletes végrehajtási utasítása.

amelyből kitűnik, hogy mindazoknak, akiknek Csehszlovákiával szemben követeléseik vannak, vagy akik csehszlovákiai állampolgároknak tartoznak, mindazokat a formalitásokat kell teljesíteniük, mint amelyeket a törvény eddig a magyarországi követelésekkel és tartozásokkal kapcsolatban megkövetelt.

Az Aradra érkezett végrehajtási utasítás értelmében *ezentul bármilyen közvetlen vagy közvetett fizetést Csehszlovákiával szemben csak a Kompenzációs Pénztár útján lehet intézni.* A Banca Nationala központja megfelelő formulárákat fog küldeni fiókjainak, amelyeket az érdekelteknek ki kell tölteniük. Ezeket a formulárokra *fel kell tüntetni minden egyes csehszlovákiai követelést és tartozást.* A deklarációkat három példányban állítják ki és azokból egy a félnél marad. A követelésekről vagy tartozásokról szóló nyilatkozatokat megfelelő okmányokkal kell alátámasztani és ezeket az okmányokat a Banca Nationala hivatalnokainak *a legszigorúbban kell felülvizsgálni.* A Banca Nationala aradi fiókja már most figyelmezteti az érdekelteket, hogy *csak okmánybélyeggel ellátott számlákat fogad el autentikusnak, a számlán pedig rajta kell hogy legyen az összeg esedékességének ideje is.*

A Banca Nationala fiókjainak a befutott deklarációkat július 30-ig Bucurestibe kell eljuttatniok, úgy hogy

az érdekelteknek ezeket a deklarációkat július 28-án délig be kell nyújtaniok az aradi fiókhoz.

Azt, aki a deklaráció benyújtását elmulasztja, a kompenzációs törvény értelmében *büntetésben részesítik.* Abban az esetben, ha egy itteni importőr Csehszlovákia javára valamely összeget le akar fizetni, akkor a deklarációhoz szükséges bizonyító okmányokat kell csatolnia és a pénzt a jegybank aradi fiókjánál letétbe helyezheti.

Mindazok, akik Csehszlovákiából árut importálnak, az árut a vámhivataltól csak akkor kapják meg, ha előzőleg a Kompenzációs Pénztár által kiállított bizonyítvánnyal igazolják, hogy kötelezték magukat arra, hogy az áru el-

lenértékét a Kompenzációs Pénztárnál letétbe helyezik. Tekintettel arra, hogy a román-osztrák clearing-egyezmény már életbelépett,

Ausztriára ez az intézkedés már nem vonatkozik.

Az importőröknek azonban a Banca Nationalától kell autorizációt kérni, hogy az ausztriai árut kifizethessék. Ezt az autorizációt viszont csak akkor kapják meg, ha az osztrák Nemzeti Bank előzőleg megfelelő schilling-kifizetést engedélyez a román exportőrök javára. Ezentul azoknak, akik *Ausztriába akarnak utazni*, vagy pedig hozzátartozóiknak oda pénzt akarnak küldeni, *a szükséges összeget nem a*

Jön Weygand Tibor a Corso-moziba!

Példátlan botrány az Interparlamentáris Unió ülésén

A francia delegátusok gyilkosoknak nevezték az olaszokat -- Nehezen sikerült meggátolni a verekedést -- Balbo olasz légügyi miniszter elégtételt követelt -- A napv 7ai mezzavarta a leszerelési konferencia ülését is

Jön weygand libor a Corso-moziba!

kor Renaudel francia képviselő váratlanul, a dühtől tajtékozó hangon közbekiáltott: — Olaszországban nincs igazság!

A közbekiáltást óriási láрма követte, a francia delegátusok felugrottak padjaikból és „Le a gyilkosokkal!” kiáltással már az olaszok felé közeledtek. A nagy láрма zaja áthallatszott a többi termekbe és így többek között mezzavarta a leszerelési konferencia ülését is, amelyről számosan tódultak az Interparlamentáris Unió terme felé. A leszerelési konferencia francia és olasz delegátusai is beleelegyedtek a vitába, úgy, hogy csaknem verekedésre került a sor, amelyet csak a legnagyobb nehézségekkel sikerült megakadályozni.

Harc egy életunttal az aradi városligetben

Kétszer követett el öngyilkossági kísérletet — Másodszor sikerült felakasztani magát, de megmentették — Egy munkanélküli aradi vízvezeték-szerelő tragédiája

Tegnap este tizenegy óra körül a városliget közelében egy rosszul öltözött férfi *kétszer is öngyilkosságot akart elkövetni.* A járőrök az esti órákban megdöbbenve vették észre, hogy egy férfi nadrágtartójával egy fára fel akarja akasztani magát. Többen odasiettek és megakadályozták a szerencsétlen embert tettének elkövetésében, ugyanakkor pedig megígértették vele, hogy tervéről lemond és nem kísérel meg újabb öngyilkosságot. A férfi ezt meg is ígérte és eltávozott.

Az öngyilkosjelöltet többen is követték és ezek észrevették, hogy ismét megáll egy fa alatt, a nadrágtartót összekötözi és a hurkot a nyakába teszi. A figyelőknek csak elkésve sikerült a fa alá érkezniük, úgy hogy a szeren-

csétlen ember bár nem halt meg, de eszméletét veszítette. Az öngyilkossági kísérletről értesítették a közelben posztoló rendőrt, aki mentőkért telefonált és ezek beszállították az öngyilkosjelöltet a kórházba. A nála talált iratokból megállapítást nyert, hogy *Bartha Lászlónak* hívják, harminc éves és foglalkozására nézve vízvezeték-szerelő. Az öngyilkosságról jelentést tettek a központi rendőrségnek is, ahonnan *Faur Gyula* komiszár szállott ki a helyszínre. A makacs öngyilkos gégejét azonban a nadrágtartó annyira megsértette, hogy még nem lehetett kihallgatni. Öngyilkosságának oka minden valószínűség szerint az volt, hogy már hosszabb ideje nem kapott munkát és ezért nagy nyomorral küzdött.

Töltse
minden szabadidejét az
ózdodus és pormentes
Püspök-fürdőben
Rádiumos hullámfürdője
és strandja szenzációs
Szellemileg kime:ülteknek elsőrangú.
Erősen redukált árak, visszautazásnál 50% vasuti kedvezmény
Menetjegy Baile Episcopesti állomásra váltandó.

Kompenzációs Pénztártól, hanem a Banca Nationalától kell igényelniük.

A ma Aradra érkezett rendelet elsősorban a gabonaexportőröket és a szövetkereskedőket érdekli, mivel a gabonaexportőröknek van a legnagyobb követelésük, míg a szövetkereskedőknek a legnagyobb tartozásuk Csehszlovákiában.

Amikor a tanácskozásokat végül újra megkezdhettk, a francia delegáció vezetője bocsánatot kért a sértésért. Az olaszok azonban erre egyáltalában nem reagáltak békülékeny hangon, amennyiben ezt kiáltották a francia delegáció vezetője felé:

— **Ki a teremből!**

Braubach francia delegátus pedig a következőket kiáltotta:

— A leszerelési konferencián az olaszok egész klikkje összefogott, hogy ellenünk tün-
tessen!

Az elnök ekkor felfüggesztette az ülést és kiürítette a termet. Az olaszok erre bejelentették, hogy abban az esetben, ha Braubachot nem zárják ki, kilépnek az Interparlamentáris Unióból. Balbo olasz légügyi miniszter a Népszövetség főtárgyalójától hivatalosan is elégtételt követelt és kijelentette, hogy nem tűrhetik azt, hogy a Népszövetség épületében ilyen sértések hangozzanak el. Ugyanakkor pedig azt követelte, hogyha Braubach nem nem hajlandó nyilvánosan bocsánatot kérni az olasz delegációtól, akkor ültse meg a Népszövetség, hogy az Interparlamentáris Unió a Népszövetség épületében ülésezzen. A Népszövetség titkársága felszólította az Interparlamentáris Unió elnökségét, hogy a legrövidebb időn belül simítsa el az affért.

Az Interparlamentáris Unió ma délelőtti ülésén történt súlyos incidensről nyilatkozva, Renaudel kijelentette, hogy az olasz delegátusok két nap óta állandóan másról sem beszéltek az Interparlamentáris Unió ülésein, mint a fascista kormányrendszert dicsőítették, amelyet a maga részéről összeférhetetlennek tart a parlamentáris rendszerrel. Renaudel hozzátette még, hogy az Interparlamentáris Uniónak semmi köze a Népszövetséghez és egyáltalán nem függenek az Unió delegátusai még saját kormányuktól sem.

Az Interparlamentáris Unió vezető tanácsa ma délután ülést tartott a délelőtti lefolyt incidens megvitatása végett, azonban az ügyben nem tudtak dönteni és így külön albizottságot neveztek ki az incidens tüzetes kivizsgálására. Népszövetségi körökben élénk izgalommal várják a további fejleményeket.

H I R E K

Erélyes rendszabályok a pénzügyigazgatók ellen, akik a fizetéseknek kivételeket tettek

Minden feljelentést kivizsgálhat a minisztérium — A bűnös tisztviselőket elmozdítják állásaikból

A pénzügyminisztérium, mint ismeretes, utasítást adott a júliusi nyugdíjak és fizetések folyósítására. A minisztériumhoz értesítés jött, hogy egyes pénzügyi igazgatóságok nem tartották be a rendeletet, a fizetéseket nem folyósították, az összegeket más célokra használták fel, a kifizetéseknek kivételeket alkalmaztak. Azokra a helyekre, ahonnan a panaszok beérkeztek a pénzügyminisztérium sürgősen kiküldte a vezérfelügyelőket a vizsgálat megkezdésére, azzal az utasítással, hogy a bűnös pénzügyigazgatókat és tisztviselőket azonnal függeszték fel és mozdítsák el helyükről.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változóan felhős, mérsékelt meleg idő, egyes helyi zivatarok lehetségesek.

CENTRAL MOZGÓ: Öfensége szórakozik

Németül beszélő, káprázatos kiállítású filmoperett. Műve, muzsika, ének, tánc, annyiból áll ez a hangulatos slágerkép, melynek főszerepelt GEORG ALEXANDER, LIEN DEYERS, TRUDE BERLINER, HANS JUNKERMANN és HALMAY TIBOR játszik. (A nagy érdeklődésre való tekintettel ma 5, fél 8 és 10 órákor kezdődnek az előadások.)

SELECT MOZGÓ: A porond árnya!

(Premier.) Németül beszélő látványos cirkuszfilm, a világ híres Busch-cirkusz eredeti attrakcióival, bűvölő produkciókkal és mindenki érdekelt eseményekkel. Soronkívül került műsorra ez a nagyhatású kép, LIANE HAID, a közszereplőre való tekintettel, akit legutóbbi alakításával végleg szívébe zárt a közönség. Szerepelek még: OSKAR MARION, WALTER RILLA, TRUDE BERLINER, HERMANN PICHÁ.

Előadások fél 8 és 10 órákor.

— Ma ünnepelték meg országsszerte Mária özvegy anyakirályné nevenapját. Az összes templomokban Tedeumot tartottak, míg a görög keleti katedrálisban ünnepi Istentisztelet volt, amelyen megjelentek az összes katonai és polgári hatóságok. A tisztikar díszegyenruhában, a polgári hatóságok fejei pedig frakkban jelentek meg a Tedeumon.

— Károly király és Mihály nagyvajda a szebeni jamboreen. Bucurestiből jelentik: Károly király Mihály nagyvajda társaságában Nagyszébenbe utazott, ahol megtekintte az országos cserkész-jamboreet.

— Stefanescu Amza hadügyminiszter nem mondott le. Bucurestiből jelentik: Ma hivatalosan cáfolják azt a hírt, amelyet több lap megírta, amelyek szerint a hadügyminiszter állítólag benyújtana lemondását.

— A Semmitőszék bírál nem vették fel júliusi fizetéseiket. Bucurestiből jelentik: A semmitőszéki bírák júliusra nem vették fel fizetésüket, igen érdekes okokból. Az állásahalmozási törvény ugyanis kimondja, hogy egyetlen köztisztviselőnek sem lehet magasabb fizetése, mint amennyi a minisztereknek van. Tekintettel arra, hogy a semmitőszéki bíráknak eddig is magasabb fizetésük volt, mint a minisztereknek és mivel a 10.000 lejnél magasabb összegeket nem utakták ki részükre, a semmitőszéki bírák megtagadták a fizetések felvételét.

— Doktorrá avatott minorita lelkészek. Aradi származású fiatal ember tudományos sikeréről érkezett ma jelentés az aradi Minorita Rendházba. Gruber Imre minorita-rendi lelkész a római theologiai és filozofiai egyetemen végzett és nyolc jelölt közül legelsőként tette le a doktorátust. Dr. Gruber Imre Rómában végezte tanulmányait és ott is avatták doktorrá, azonban Karácsonyi István ugyancsak aradi származású minorita-lelkész nem nyerve el a véglegesítést, mivel nem Rómában végezte összes egyetemi tanulmányait.

Kijavítja a C. F. R. az aradi viaduktot

Ispravnic György vasutigazgató akciója -- A CFR temesvári igazgatósága veszi kezébe az ügyet -- Megszűnik a Mossóczy-telep elszigeteltsége --

Az aradi vasúti viadukt kérdése ma még mindig holtpontra nyugszik, de az elmúlt napokban olyan esemény történt, amelyet — némi optimizmussal — biztató jelenségnek vehetünk. Mint ismeretes, Aradváros mérnöki hivatala belátta, hogy valamilyen módon meg kell teremteni az összeköttetést a viadukton túl elterülő, ma teljesen elzárt területekkel, elhatározta, hogy gyalogjárót épít addig, amíg a vasut rendbehozza a már teljesen szétszedett viaduktot. Erre vonatkozólag tervezetet készített, amelyet beterveztett a CFR bucuresti-i vezérigazgatóságához jóváhagyás végett, miután a város sem építhet a vasúti vágányok felett, ha nem rendelkezik a vasut engedélyével. A jóváhagyás még a mai napig sem érkezett meg.

A napokban Aradra érkezett a most már Temesváron működő Ispravnic György vasutigazgató, aki élénk érdeklődéssel kíséri az aradi eseményeket, miután sokéves aradi tartózkodása alatt magáévá tette Arad különböző problémáit. A vasutigazgatónak elpanaszolták a történeteket és részletesen ismertették mindazt, ami az aradi viadukt körül történt. Ispravnic György vasutigazgató ekkor kijelentette, hogy kezébe veszi a dolgot és hamarosan elintézi, hogy a CFR kijavítsa a viaduktot.

Közölte, hogy nem a bucuresti-i vezérigazgatóság hidépítési osztályának, hanem a temes-

— Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Ujságrészervezet aradi csoportja vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel, a városháza kistermében taggyűlést tart, amelyen a központi szervezet részéről kiküldött vezető;

vári kerületi igazgatóságnak kell megcsináltatnia a viaduktot, mert akkor gyorsabban vihető keresztül a munkálatok megkezdése. A vasutigazgató felkereste a városháza mérnöki hivatalát is, ahol megtekintette azokat az iratokat, amelyeket Vas Barnabás városi mérnök Budapestről hozott, annak igazolására, hogy a vasutnak kell viselnie a javítási költségeket, nem pedig a városnak. Ispravnic György arra kérte a mérnöki hivatalt, csináljon neki másolatokat ezekről az iratokról, miután a jövő hét elején Bucurestibe utazik és magával akarja vinni a másolatokat. Megígérte, hogy intervegniál a vezérigazgatóságnál, hogy tegyék át az ügyet a temesvári kerületi igazgatósághoz és bízzák meg azt a javítások keresztülvitelével.

A mérnöki hivatal hétfőn már átküldi a szükséges iratokat a vasutigazgatónak, akinek bucuresti-i utazása elé nemcsak a város, hanem az érdekelt lakosság is nagy érdeklődéssel tekint. Ispravnic György a javítások keresztülvitelével egy virágzó külváros lakosságának háláját érdemli ki, mert megszüntette azt az elszigeteltséget, amelyben a Mossóczy-telep lakosai hónapok óta élnek. Aradváros és Arad-megye hatóságainak és parlamenti képviselőinek mindenesetre kötelessége lenne a maguk befolyásával és összeköttetésekkel alátámasztani Ispravnic György vasutigazgató akcióját, amelynek végeredményben Arad polgársága látja hasznát.

Érdekes birtokszentelés Ujaradon

Házszentelés és arató-ünnepély.

Hangulatos, nagyszabású ünnepségre készül az ujaradi Tündérkert új tulajdonosa, Palágyi Ferenc ötvenes uradalmi igazgató és családja. Holnap, szombaton este tartják házszentelésüket Ujaradon és ez alkalommal jóbarátaik számára bankettet rendeznek, amelyre Arad társadalmi előkelőségei, valamint néhány ujaradi uricsalád hivatalos. A bankettet ünnepélyes házszentelő előzi meg, melyet Szócs Didák minorita hittanár végez, majd a társaság bevonul a tázás park fái alá, ahol baráti körben, kedélyesen töltik el az estét. A bankettet összekötik az ujaradi arató-ünnepséggel s így bizonyos, hogy jókedvben, mulatságban nem lesz hiány. Érdekes felemlíteni, hogy a birtokot Palágyiék Pallavicini örgről vették át, aki előtt Nopcsa báróné volt a birtok tulajdonosa. Nopcsa báróné a gróf Zselinszky uradalom tulajdonából vette át az ujaradi Tündérkertet, amely most az ötvenes Zselinszky-uradalom igazgatójának, Palágyi Ferencnek birtoka lett. A házszentelés ünnepségei iránt Palágyiék aradi ismerősei és jóbarátai körében élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— Vasárnapi kirándulás. Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi Czárán Gyula szakosztálya, folyó évi július hó 24-én (vasárnap) kirándulást rendez Aradhegyaljára. Utirány: kovaszinci gerinc-ut — Gergely-csucs — Cserszka-völgy — Cserszka-bánya — nagy kladovai-völgy — Korcsma-hegy — Nefeletsforrás — Feredő-forrás — Gergely-csucs és kovaszinci-völgy. Gyaloglási idő 6—8 óra, túrahossz 16—18 kilométer. Vendégeket szivesen látunk. Találkozás reggel fél öt órákor a hegyaljai villamos megállónál. Visszatérés az utolsó villamoson.

— Az erős dohányzás sárga, barna, fekete lerakodást okoz a fogakon. Dohányos férfiaknak és nőknek ezért a rendszeres, naponta többszöri fogápolás „Odol” fogpasztával feltétlenül szükséges, ha a fogak elszíntelenedését el akarjuk kerülni. „Odol” fogpaszta biztosan tisztítja a fogakat, anélkül, hogy a fogzománcot megtámadná. Az „Odol” fogpaszta nagymennyiségű colloid alkotórészeket tartalmazó összetételével fogva, a legnagyobb feliszvíkőpességgel bír: elhárít minden lerakódást, kellemetlen szájszagot és minden festékanyagot, amelyek a dohányzás, étkezés és italok élvezése folytán a fogakon lerakódtak és amelyek azok elszíntelenedését okozták. Az „Odol” fogpaszta fehérré teszi a fogakat és tiszta lehetetet kölcsönöz a szájnak.

Kényelmesen akar nyaralni?

Vegyen szobát

Menyháza-fürdő

legszebb helyén levő

CSANÁDI-VILLÁBAN

Elegánsan berendezett szobák, villanyvilágítással 80 lejtől 120 lejtig. — Ellátás naponként 20 lejtől. :-:

Menyháza legjobban vezetett penziója.

Ügyeljen a címre! Csanádi-villa.

— A Gólem írójának a fia öngyilkos lett. Münchenből jelentik: A Starenbergersee-i csanádi ház közelében, Gustav Meyrinknek, a híres német írónak, a Gólem szerzőjének huszonéves fia, Bully Meyrink, öngyilkosságot követett el. Estefelé eltűnt a szülői házból, miután egy olyan erős altatópórt vitt magával, amely már önmagában is halált okozott volna. Az erdőbe ment és itt felnyitotta ütőerét, amellyel pedig az altatópórt is beszédte, végül még revolverével is meglötte magát. A holttestre csak nyolc nap múlva bukkantak rá. A tragikus végű fiatal embert Starenbergersee lakossága rendkívül szerette. Meyrink fia a kémiát hallgatta a müncheni technikai főiskolán, emellett rendkívül lelkes sportember is volt. Ez év elején egy si-turán szerencsétlenül járt, úgy, hogy a jobb lába béna maradt, ezért vált meg az élettől.

24-én, vasárnap: CSERKÉSZ-NAP az Eminescu-parkban. Belépő-díj: tetszés szerint. Szenzációs programok.

A buzai véres választási incidens a vádtanács előtt

Buzából jelentik: A buzai törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott azzal a véres választási incidenssel, mely két emberéletet pusztított el. Mint emlékeztetés, az egyik buzai vendéglőben *Boianiu* nemzeti-parasztpárti és *Bradeanu* liberális szenátor összeeszköztek és a revolveres incidensből kettős emberhalál lett. Az ügyészség az ügyben vádiratot adott ki, amelyben bűnrészességgel vádolta meg *Diaconescu* ügyvéd, liberális képviselőjelöltet, valamint *Stere Simionescu*, *Georgescu*, *Alexandrescu* és *Soncianu* liberális korteseket, ezenkívül pedig *Maracine* Moreu György és *Rosca* György nemzeti-parasztpárti korteseket. *Diaconescu* és *Simionescu* ellen köröző-levelet adtak ki, miután ismeretlen helyre szöktek, a többit őrizetbe vették.

A letartóztatottak fellebbezése folytán az ügy a buzai törvényszék vádtanácsa elé került, amely ma tárgyalta az ügyet. Az ügyvézi vádbeszéd és védők felszólalása után a törvényszék *Maracine*-t szabadlábra helyezte, míg a többinél főtárgyalta a vizsgálati fogságot. A vádlottak fellebbezték a vádtanácsi határozat ellen.

— **Földalatti benzín-csővezeték Aradon.** A város vezetősége nemrégiben elhatározta, hogy az állomástól külön cső-vezeték létesít, amelyen át az autobuszüzemek részére vásárolt benzint az üzemek raktáráig vezetik. A vezeték az uttesten át halad a raktárig és ma délelőtt szakbizottság végzett helyszíni szemlét. Vas Barna városi mérnök vezetésével. A helyszíni szemle alkalmával megállapították, hogy hol helyezik el az uttest alatti vezetékét.

— **Aradi rendőrségi hírek.** Siclován Ionel közrendőr az elmúlt napokban feljelentést tett a központi rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik Gájban lévő földjéről hét kereszt árpát elloptak. A vizsgálatot az ügyben bevezették és a nyomozásban részt vettek a határ-csőzők, valamint *Fericean* Miklós mezőbíró is, akiknek sikerült a tolvajt elfogni *Dan Péter* gáji lakos személyében. *Dan Péter* ellen a rendőrség megindította az eljárást. — *Ursici* Ágoston volt Radnai-uti 54. szám alatti lakos, feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik 2538. számú biciklijét ellopták.

— **Meghívó.** A Mossóczy-telepi Katolikus Kör helyiségében e hó 23-án este 8 órai kezdettel, a Szociális Missio szervezet, a Szivgárdával együttesen **Anna-bála**t rendez. Kérjük a szíves támogatást a nemes cél érdekében. 10 lej virágjelvény megváltása kötelező. Kitünő vacsoráról és italról gondoskodva van. Rendezőség.

— **Az aradi Aviva-Barissia** folyó hó 24-én, vasárnap Herzl-emlékünnepeket rendez, melyen az ünnepi beszédet dr. **Dohány Sándor** tartja. Az ünnepély pontosan 10 órakor kezdődik a zsidó iskola udvarán. Beléptidij nincs.

— **Elkészültek az aradi ingyenfürdők.** Ma jelentést tettek az aradi városi mérnöki hivatalban arról, hogy ma reggel elkészültek az összes városi ingyenfürdők. Már a déli órákban átadták őket a forgalomnak és a környékbeli közönség általános örömmel vette tudomásul az ingyenfürdők felállítását.

— **Áramszünetelés.** A villanytelep igazgatósága értesíti a n. b. fogyasztóközönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt, folyó hó 24-én, vasárnap — kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 8—10 óráig; *Pernyáva*, *Séga*, *Gáj*, *Gradiste*, *Calea Aurel Vlaicu*, *Calea Saguna*, *Strada Marasesti*, *Strada Mocioni* és az ezen uccák által határolt részeken.

— **Urodonal** a legismertebb és az egész világon legerjedtebb szer a vese kimosására, mely megtisztítja a szívet, a májat, az idegeket, izmokat és izületeket a hűgysavas lerakódásoktól és így megóvja a szervezetet oly betegségektől, melyeknek különben áldozatul esne. Urodonal alaposabban hat, mint a legtöbb ásványvíz és a só.

SPORT KÖZLÖNY

Két aradi evezős egyesület vesz részt a makói nagy versenyen

Augusztus elején indulnak a versenyzők és a Maroson mennek a verseny színhelyére --

A Hajós-egylet és a Hellas hajószentelése -- Zászlót szentel a Hellas --

Nagyszabású versenyre hívták meg az aradi „Maros” és „Hellas” evezős-egyleteket. Budapesten a múlt hetekben tartották a rendezési evezős bankettet, mint minden évben, úgy most is képviseltette magát az aradi „Maros”-egylet a vacsorán. Az evezős banketten jelen voltak a makói evezős-egyletek képviselői is, akik felhasználták az alkalmat és meghívták az aradi egyesületeket egy Makón tartandó nagy versenyre. A Maros egyesület vezetősége érintkezést lépett a Hellas-klub vezetőségével és úgy egyeztek meg, hogy elfogadják a meghívást a versenyre.

Az egyesületek egymás között már abban is megegyeztek, hogy milyen csónakokat indítsanak a versenyen. Eszerint a Hellas egyesület egy négyezest, egy dublót és egy szkiffet küld a versenyre, míg a Maros 2 négyezest és egy szkiffet indít utnak. Az utat oda-vissza a Maroson fogják megtenni. A makói verseny után minden valószínűség szerint az evezősök meglátogatják a szegedi egyesületeket is. Az indulás pontos dátuma még nincs meghatározva, de vagy augusztus elején, vagy 7-én kelnek utra evezőseink. Ez a verseny mindenestre nagy érdeklődést vált ki egész Aradon. Makónak éppen úgy, mint Szegednek, igen fejlett vízisportja van és így az aradi evezősöknek ugyancsak kiüzdeniök kell, hogyha jó eredményeket akarnak elérni. Az egyesületek vezetősége már megkezdte a kollektív utlevelek beszerzését és már erős tré-

ninggel készülődnek a magyarországi versenyekre.

Itt írjuk meg, hogy a Hellas holnap, szombaton este nagyszabású avató-ünnepségeket rendez. Este 8 órai kezdettel két új hajóját avatja fel a klub és a hajók felavatása után zászlószentelés következik. A zászló rudjába *Balacescu* tábornok, az aradi helyőrség parancsnoka veri az első szeget, mely aranyból lesz. Az ünnepélyen kis ezüst Hellas-szegeket árulnak, amelyeknek árából befolyt jövedelem a Hellas-egylet árvízvesztésének fedezésére szolgál. A zászlószentelés után felavatják az új büfé-helyiséget, ezután pedig társasvacsera következik, amelyre az összes sportegyesületek nagyszámában jelentették be részvételüket.

A Hajós-egylet ünnepélyes hajóavatása

Holnap este 7 órakor az aradi Hajós Egyesület is nagyszabású avató-ünnepélyt rendez. Az ünnepélyen több hajót keresztelnek meg. Az ünnepély legérdekesebb része a klub díszes felvonulása lesz, melyet este 8 órakor tartanak meg.

A felvonulást társasvacsera követi, tulajdonképpen ezen a vacsorán fogják a multkorai versenyen győztes klubtagoknak megköszönni nagy clubszeretetüket és azt az igyekezetet, a mellyel győzelemre vitték a klub színeit. Az ünnepélyt városzerte nagy érdeklődés előzi meg.

BUDAPEST—BUCURESTI uszóverseny lesz augusztushban Bucurestiben

Bucuresti-ből jelentik: A Román Uszósövetség tegnap este tartotta meg ülését amelyen megtárgyalták a Bucuresti—Budapest válogatott uszóverseny részleteit. A Sövetség határozata szerint a versenyt a „Kiseleff strand” uszodájában tartják meg és erre az alkalomra a nagy bazint 33 és egyharmad méterre fogják kibővíteni.

A nagy találkozást augusztus hónapban fogják lebonyolítani, míg a revans napját egy későbbi időpontban állapítják meg. Ugyanis a Magyar Uszósövetségtől teszik függővé, hogy melyik nap konvenial legjobban a verseny megtartására. Ugyanakkor tárgyalja a szövetség a Kolozsvár—Bucuresti válogatott uszóverseny részleteit. A verseny napját július 30. és augusztus 1-re tűzték ki Bucurestiben.

O **Hirzer**, a Hungária válogatott balszélsője, a hírek szerint Olaszországba megy trénerkedni. Hirzer vasárnap el is utazott **Bergamo**-ba, ahol tárgyal több elsőrangú olasz csapatral. Elutazása előtt kijelentette, hogy még mindig tárgyal a Hungáriával további szerződését illetőleg és így nem lehetetlen, hogy mégis Pesten marad. Mindenesetre nagy veszteség volna a magyar futballra az eltávozása.

O **A magyar pentationisták** napok óta erős tréninget tartanak Los Angelesben az olasz pentationistákkal együtt. A tegnapi céllövő tréningben derült ki, hogy az olasz pentationisták otthon szabálytalanul készültek a versenyre. Ugyanis az olimpiai szabályok értelmében a céllövő verseny-nél felbukkanó céltáblákra kell löni és az olaszok pedig álló táblával készültek. Ezért nagy veszteségre került sor az olaszok és az olimpiai modern pentation-rendező **Vibom** között, az olaszok azt hangoztatták, hogy ők szabályosan készültek. Természetesen a rendező a kiírást az olaszok kedvéért nem változtathatta meg és így kénytelen-kelletlen az olaszok befenyugodtak és az új rendszer szerint tartják továbbá tréningjeiket. Ez volt az első veszekedés az olimpiai versenyeken.

O **Meghívó az Erdélyi és Bánáti Sportújságírók Szindikátusának közgyűlésére.** Az Erdélyi és Bánáti Sportújságírók Szindikátusa a váradi tagozat kérelmére és a folyó ügyek letárgyalására Aradon, folyó hó 31-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel az Iparos Kulturház külön termében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az Elnökség ezúton hívja meg a Szindikátus tagjait. Az esetleges fridítványokat a szindikátus titkárságához (Arad, Piata Catedralei 1/II.) nyolc nappal a közgyűlés előtt be kell terjeszteni. Csúján azon tagok bírnak szavazati joggal, akik a tagdíjjal nincsenek hátralékban. Az Erdélyi és Bánáti Sportújságírók Szindikátusa nevében **Hentschel István** s. k. ügyv. elnök, **Stengl Imre** s. k. főtitkár.

O **Nurmi** a finn futógép Amerikába való érkezése után előadást tartott a newyorki rádióban.

O **Orth György hazatér.** Orth György a világhíres magyar futballista, aki mint ismeretes, két évvel ezelőtt Chile-be ment ahol tréneri pozíciót töltött be, most hazatér. Orth egy barátjának írott levélben még a múlt hónapban bejelentette hazajövetelét, úgyhogy a jelsz futballista már a közeli napokban megérkezik Pestre.

O **Alkoholizmus az európai olimpiákon.** Los angelesi jelentések szerint, az európai versenyzőknek szabad szeszest italt inniök. Külön erre a célra egy helyiséget rendeztek be, ahol alkoholizált fogyaszthatnak. Talán az amerikaiak rá is fogják beszélni az európai atlétákat a szesz fogyasztására, mindenesetre az eredményeket ugyancsak befolyásolhatják vele...

O **Rég vágyott már arra Ön és mindenki**, akif érdekel a sport, hogy komoly, nívós belöldi sportlapból kísérje figyelemmel a sportvilág életét és fejlessze sportismereteit. Végre teljesül a kívánsága, mert a legismertebb és legelismertebb sportújságírók és sportírók tollából lát napvilágot e hó 25-én és azután minden hétfőn kora reggel a „Sportkurir”. Az új országos jelleggel bíró sportlap szerkesztőit: dr. **Erős Vilmos** és dr. **Somodi András**, Aradi szerkesztője **Stengl Imre**, Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Str. Vlahuta 3., II. em. 12.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A helyi szükséglet felét sem fedezi Aradmegye idei búzatermése

A bevetett terület 96 százalékan nagy pusztítást okozott a rozsda — Az export megszűnése devizagazdálkodásunk egyensúlyát veszélyezteteti — Megdöbbentő jelentés az országos terméskilátásokról — Popescu Miklós mezőgazdasági kamarai igazgató nyilatkozata Csehszlovákia újabb ötszáz vagon búzára adott bevitteli engedélyt a júliusi kontingensen felül

Az ezévi búzatermés és általában a gabonatermés egyre súlyosabb problémájává kezd válni az országnak. Már nemcsak arra kell gondolnunk, hogy pénzhez jut-e az idén a hitelektől a konverzió következtében amugy is megfosztott gazda, hanem most már legkomolyabb formában felmerült a kérdés: *fedezni fogja-e a termés a belső szükségletet, lesz-e egyáltalán export és abban az esetben, ha megszűnik kivitelünknek egyik legfontosabb ága, a gabonaexport; hogyan alakul fizetési mérlegünk, hiszen a kivétel megszűnésével rendkívül nagy mennyiségű devizától esünk el.* Ugyanakkor azonban az országos és általános szemponttól eltekintve, figyelembe kell vennünk egy speciálisan helyi szempontot: *az aradmegyei termés alakulását, azt a kérdést, hogy lesz-e mit eladnia az itteni termelőnek és nem-e szorul a megye arra, hogy az ország többi részeiből, például a károktól megmenekült Besszarabiából lássa el egyrészt fogyasztói szükségletét, másrészt pedig máshonnan vásároljon vetőmagvakat.*

Lesújtó

az aradmegyei termés eredménye

A földművelésügyi minisztérium statisztikai osztályának legújabb jelentése részletesen beszámol az országos helyzetről. A jelentés szerint a legsúlyosabb károkat Dolj-, Romanati-, Olt-, Telcorman-, Vlasca-, Ilfov-, Ialomitai-, Braila, Mehedinți, Gorj, Tighina-, Cetatea-Alba-, Ismail, Cahul-, Arad-, Temes-, Bihar-, Szilagy-, Szatmár, Prahova-, Buzau- és Szebenmegyek szenvedték. Moldova nagyrésztében csak kis károk tapasztalhatók. Az ország ideai búzatermését jelenleg ideiglenesen 195—200 ezer vagonra becsülik, míg a hónap elején történt első becslés 245 ezer vagonról számolt be. Az 1931-es év termése elérte a 358 ezer vagon, míg az utóbbi öt év átlaga 280 ezer vagon tesz ki.

Az elmúlt évhez viszonyítva tehát búzatermésünk 150.000 vagon, vagyis 42 százaléknál csökkenést mutat.

Természetesen ez a becslés még nem végleges és a cséplés befejezése után még revízióra szorul.

Az aradmegyei helyzetre vonatkozólag kérdést intéztünk az itteni termés egyik legalaposabb ismerőjéhez, Popescu Miklós mezőgazdasági kamarai igazgatóhoz, aki a következő rendkívül érdekes nyilatkozatot adta:

— Tíz napja járom a megyét, községről-községre menve, vizsgálom a termést és *mindeniütt a legszomorúbb kép fogad.* Huszonnyolc éve vagyok gazda, huszonnyolc éves gyakorlattal rendelkezem, de *ilyen pusztítást még nem láttam.* A legnagyobb károkat a rozsda az úgynevezett Lunkaságban, Csermő környékén okozta. Megállapításaink szerint a rozsda a legjobban a „Bánkút 1.201” és az „Odvos 241” fajta búza tudott ellenállni. Ezeket a fajtákat legyébent már tavaly is propagálta a Kamara. Felmerült természetesen a kérdés, hogy mi volt az oka annak, hogy a rozsda a termésben ilyen nagy pusztítást okozhatott. Ezt azzal lehet magyarázni, hogy a kedvezőtlen időjárás miatt *a búza az idén sokkal később érte.* Tavaly már június 23-án elkezdtük az aratást, míg az idén csak július 8-án. Abban az esetben, ha ez tizenöt nap differencia nem jön közbe, ha a

búza már június 23-án érett, akkor aránylag egészséges gabonát arathattunk volna. *A legöregebb gazdák sem emlékeznek a mezei ilyen katasztrófális termésre.*

— Néhány nappal ezelőtt feliratban tájékoztattuk egy a földművelésügyi minisztériumot, mint a Mezőgazdasági Kamarák Szövetségét és mindkettőtől kértük, hogy legyenek segítségünkre a vetőmag beszerzésében, mivel *az ideai búzát vetőmagnak nem lehet majd felhasználni.* Feliratunkban egyúttal a következő kimutatást is közöltük, amely minden kommentárnál bővebben és világosabban beszél arról a katasztrófáról, amely a megyét érte. *A búzával bevetett terület Aradmegyében 120 ezer hektárt tesz ki.*

Ernek a területnek 96 százalékan nagy pusztításokat vitt véghez a rozsda.

Számításaink szerint hektáronként ebben az évben 350 kgr.-os termésre számíthatunk. A megyében belső fogyasztás és vetőmag céljaira 8050 vagon búzára van szükségünk. Abban az esetben, ha a bevetett százhusz-ezer hektáron 350 kgr.-os termést érünk el hektáronként, *akkor ez 4200 vagonot tesz ki.* A tavalyi termésből a földműveseknél, malmoknál és kereskedőknél még körülbelül 600 vagon tartalék van. *Ez összesen 4800 vagon.* Százezer hektár bevetésére abban az esetben, ha hektáronként 175 kgr.-ot vetünk, *1750 vagon búzára van szükségünk.* A belső ellátás, illetve a megye ellátásánál személyenként 150 kgr. évi átlagot véve alapul, 420 ezer személy részére 6300 vagon búza szükséges.

Igy tehát a szükséglet, a vetőmagvakat is beleértve, Aradmegyében 8050 vagonot tesz ki. Mint már előbb említettem, ebben

FÓRUM

Ellenőrizni kell a piaci elővételi tilalmat

Kaptuk a következő levelet: *Tekintetes Szerkesztőség! A meleg idő beálltával a környékbeli községek kocsiszámra szállítják a különböző gyümölcsöket az aradi piacra. Nemcsak cseresznye és meggy volt az elmúlt hónapban rengeteg, hanem ebben a hónapban kajszint és ribizlit szállítanak be tekintélyes mennyiségben. A piaci vásárlókat azonban nagy meglepetés éri, valahányszor a kora reggeli órákban kimennek vásárolni. A városi szabályrendelet szerint délelőtt 10 óráig elővételi tilalom áll fenn a viszonteladók részére, akiknek a meghatározott időn belül a termelőktől nem szabad semmit sem megvásárolni. Ennek dacára azonban megállapítható, hogy a viszonteladók már 8 órakor lefoglalják az összes környékből behozott gyümölcsöket, amelyek valamennyire szépek és élvezetesekek, úgy, hogy amikor a közönség már hozzájuthat a vásárláshoz, csupán a kiválogatott és rendszerint kevésbé érett gyümölcsöt kapja. A városi hatóságnak és a rendőrségnek kell megtenni a szükséges intézkedéseket, hogy az elővételi tilalmat a viszonteladók respektálják, hogy a közönség tíz óráig a saját szükségletére bevásárolhassa a termelők által behozott gyümölcsöket.*

Hirdetmény.

Tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy a Miniszter (Ménesi) Állami szőlészeti iskola tulajdonát képező Barajoi (Baracokai) állami szőlőtelepen f. évi augusztus hó 10. napján reggel 10 órakor nyilvános árverésen oca 4 vagon szilva és 35 hektó törköly és seprúpálka kerül eladásra. A szilvatermés a legjobb és a legnemesebb fajokból származik: „Reine-Claude D'Agén” és „Bestercei.” Eladási feltételek a szőlészeti iskola igazgatóságánál Minison (Ménesen) mindennap megtekinthetők.

az évben 4800 vagon búzával rendelkezünk, úgy, hogy 3250 vagon búza fedezetlenül marad, illetve ezt más megyékből kell majd vásárolnunk.

Éppen ezért arra kértük a minisztériumot, hogy *szállítsa le a búza szállítási tarifáját és ha ez másképp nem eszközölhető, akkor legalább a vetésre szánt búza szállítását tegyék olcsóbbá.* Jelenleg az a helyzet, hogy olyan magvakat kell majd a vetésre felhasználnunk, amelyeket más években csak a legszegényebb gazdák használtak és nagyon valószínű, hogy *a kenyérhiány főleg a falvakban a kukoricálszt, a puliszka fokozottabb használatát fogja előidézni.*

— Felmerült az a terv is, — mondjuk — hogy a vetőmag biztosításának érdekében tiltsa meg a kormány az ó-búza exportálását.

— Erre, nézetem szerint, *nincs szükség.* Az export amugyis szinte teljesen megszűnt. Másrészt pedig figyelembe kell venniük a búza árának fokozatos emelkedését. Értesülésem szerint a mai piacon *ó-buzáért 450, sőt 500 lej is ígértek.* Ilyen árak mellett pedig *a külföldi piac nem tud búzát felvenni.* Ha valahol az ó-búza kivitelének ellenőrzésére lenne szükség, úgy ezt nem itt, hanem Brailában kellene megtenni, ahol a búza lényegesen olcsóbb és így inkább is export-képes. A búza-export, véleményem szerint, ebben az évben minimális lesz és *ezt súlyosan meg fogjuk érezni a deviza-gazdálkodás szempontjából is,* mivel devizakészletünk jórésze tudvalevőleg a búza-exportból származik. A fentieket figyelembe véve, tehát rendkívül nehéz gazdasági év előtt állunk, amelyre már most fel kell készülnünk.

További csehszlovák importengedélyek várhatók

Popescu Miklós mezőgazdasági kamarai igazgató rendkívül érdekes nyilatkozatával kapcsolatban közöljük, hogy prágai jelentés szerint a cseh földművelésügyi minisztérium statisztikai osztálya megállapította, hogy *Csehszlovákia búzakereslete 6200 vagonnal kevesebb, mint amennyit a fogyasztás fog kivenni addig az időpontig, amikor a beltéri termésű búzaliszt érvényre juthat.* Erre a körülményre való tekintettel a

csehszlovák deviza-bizottság már engedélyt is adott arra, hogy a már engedélyezett júliusi kontingensen felül 500 vagonnal több búzát vihessenek be Csehszlovákiába

és ezenfelül további import-engedélyek is várhatók. A rendkívül kedvező időjárásra való tekintettel korábbi aratással számolnak, az aratás egy héttel, egyes vidékeken két héttel korábban fog megkezdődni, mint rendszeren. Ennek következtében a készlethiány előreláthatólag 1500 vagonnal fog csökkenni. De (csehszlovák szempontból) még nagyon kedvező számításal is *legkevesebb négyezer vagon búza bevitteli szükséglettel kell számolni.* A jelenlegi körülmények között az új ötszáz cseh bevitteli engedély számunkra nem bír nagy jelentőséggel.

— Meghívítja Románia magatartása a nemzetközi petróleum-konferenciát. Párisból jelentik: A New-York Herald párisi kiadása szerint, a nemzetközi petróleum-konferenciát Románia magatartása a siker küszöbén holtpontra juttatta. A konferenciának tudvalevőleg az volt a célja, hogy a jelenlegi petróleumtermelést az árak tartásának érdekében lényegesen csökkentse. A román delegáció azonban ezt a programot nem akarta elfogadni. Abban az esetben, ha a románok mereven kitartanak jelenlegi álláspontjuk mellett, akkor a konferencia eredménytelenül fog záródni.

Letiltották öt aradi bérpalota lakbéréit

A háztulajdonosok tiltakoznak a letiltás ellen — Az adóhivatal vezetőinek nyilatkozata

Az aradi pénzügyigazgatóság adóhivatala, mint az *Aradi Közlöny* jelentette, megtették a szükséges lépéseket arra vonatkozólag, hogy mindazon háztulajdonosoknál, akik adóhátralékban vannak, az esedékes lakbérösszegeket a lakók letétbe helyezték a pénzügyigazgatóság főpénztáránál. A második kerületi adóhivatalnál a tegnapi nap folyamán öt aradi bérpalota tulajdonosával szemben fogatosították a lakbérletiltó rendelkezést és ezzel kapcsolatban ma délelőtt heves jelenetek játszódtak le az adóhivatalnál. A háztulajdonosok kivétel nélkül azzal érveltek, hogy az adóhivatal eljárása kényelmetlen helyzetet teremt a lakókkal szemben és a letiltás folytán abba a helyzetbe kerülnek, hogy adóik kifizetése esetén is a lakók továbbra letétbe helyezik az esedékes összegeket.

Ezzel kapcsolatban kérdést intéztünk *Perényi* adóhivatali helyettes főnökhöz, aki a következőket mondotta:

— Az adóhivatal eddig öt háztulajdonossal szemben fogatosította a letiltást és ma délelőtt mind az ötten azzal érveltek, hogy kivétel nélkül pontos adófizetők. Az adóhivatal azonban megállapította, hogy a július hó elsején esedékes harmadik évnegyedre szóló adóikat nem egyenlítették ki, már pedig a törvény világosan előírja, hogy az adókat az esedékes évnegyed első napjaiban kell befizetni. Az adóhivatal tehát teljesen jogosan járt el, amíg a hónap vége felé letiltotta a lakbéréket, amelyeket az adó kifizetése után nyomban fel is oldottunk a zárlat alól.

A minisztériumhoz terjesztik fel a hátralékos forgalmi adók kimutatását

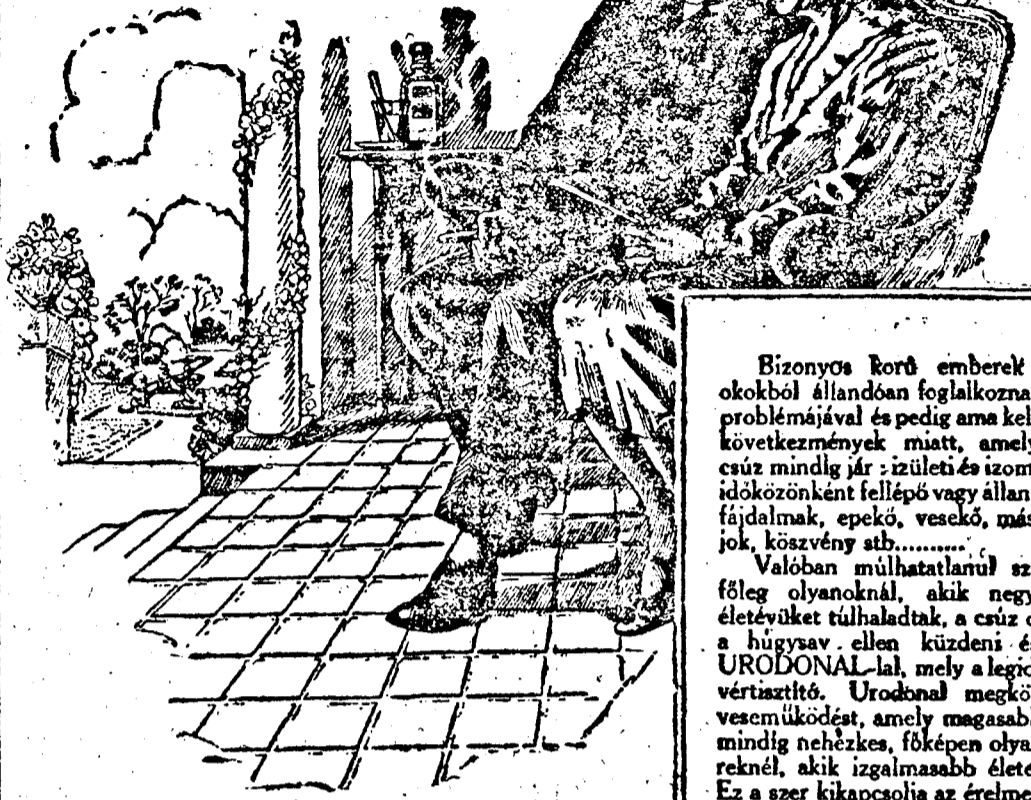
Jóváhagyás után árverés útján hajtják be az iparosoktól

A minisztérium — mint az *Aradi Közlöny* megírta — szigorú utasításokat küldött az aradi pénzügyigazgatósághoz a hátralékos forgalmi adók befizetésére vonatkozólag. A második kerületi adóhivatal a rendelettel kapcsolatosan most állította össze 1927. évi vizsgálatainak az iparosoktól a kimutatását, akik globális adóikat nem fizették be. A kimutatás szerint 1927. évről 221, 1928. évről 134, 1929. évről 160, 1930. évről 154, míg 1931. évről 171 aradi kisiparos tartozik a kivetett globális adóval. Az adóhivatal hétfőig fogad el forgalmi adó befizetéseket, anélkül, hogy a 25 százalékos bírságot kironá, hétfőtől kezdve azonban jegyzőkönyvet vesznek föl minden egyes esetben, megállapítják a törvényben előírt bírság összegét, amelyet jóváhagyás végett a minisztériumhoz terjesztenek fel. Amint a fölvetett jegyzőkönyvek jóváhagyva Aradra visszaérkeznek, a pénzügyigazgatóság árverés útján hajtja be ezeket a hátralékos adókat.

— Szombatig kell kiegyenlíteni a személyzeti adót. Az adóhivatalok megállapítása szerint, a legtöbb aradi cég hátralékban van személyzeti adójának kifizetésével. Tekintettel arra, hogy az adótörvény súlyos bírságot ír elő azokkal a cégekkel szemben, amelyek nem fizetik be pontosan az esedékes adóösszeget, az adóhivatalok felhívják az érdekelt munkaadókat, hogy a holt nap folyamán egyenlítsék ki a személyzeti adó összegét és a kifizetéseknél mutassák be nemcsak a globális adóról szóló nyugtát, hanem az adókimutatás alkalmával felvett jegyzőkönyvet is.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Hála az URODONAL-nak,
biztosítva van a
kellemetlenségektől
mentes öregkor.

URODONAL oldja a húgysavat,
mint ahogy a víz oldja a cukrot.

Bizonyos korú emberek érthető okokból állandóan foglalkoznak a csúz problémájával és pedig ama kellemetlen következmények miatt, amelyekkel a csúz mindig jár: izületi és izomreuma, időközönként fellépő vagy állandó idegfájdalmak, epekő, vesekő, más vesebetegségek, köszvény stb.....

Valóban mulhatatlanul szükséges, főleg olyanoknál, akik negyvenedik életévüket túlhaladták, a csúz okozója: a húgysav ellen küzdeni és pedig URODONAL-lal, mely a legideálisabb vértisztító. Urodonal megkönnyíti a veseműködést, amely magasabb korban mindig nehezekebb, főképpen olyan embereknek, akik izgalmasabb életet élnek. Ez a szer kikapcsolja az érlelmeszesedést /az erek megkeményedését/ veszélyét is, mert az érlelmeszesedés szintén a vérben való húgysav-túltengés következménye.

URODONAL

kivezeti a húgysavat a vérből,
legyőzi a csúzt és megakadályozza
az érlelmeszesedést.

DROGUERIA STANDARD, 2 Strada Zorilor, BUCURESTI.

Augusztus hónapban fizetik az állami szállítókat

Közel százmillió lej folyt be a tegnapi nap az állampénztárba

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumban most állították össze a kimutatást a július havi esedékes fizetésekre. A kimutatás szerint 877 millió lej az az összeg, amely fedezi az egész ország tisztviselőinek fizetését.

A minisztérium Mironescu pénzügyminiszter egyenes utasítására intézkedéseket fogatosított az adóbevételek fokozására és az adók befizetésének ellenőrzésére. Az intézkedések nyomán megállapítható, hogy a befizetések összege meglepő emelkedést mutat az állampénztár szokásos bevételeivel szemben. Így például a tegnapi nap folyamán 91 millió 691.359 lej volt a napi bevétel, amely két és félszeres növekedést mutat a rendes napi bevételekkel szemben.

Tekintetbe véve a befizetéseknek eredményét, a minisztérium elhatározta, hogy augusztus hó első felében tekintélyes összeget irányoz elő az állam részére történt szállítások kifizetésére. A kifizetések és a százalékos osztásokra vonatkozólag a minisztérium később külön rendelkezést ad ki a pénzügyigazgatóságnak.

RÁDIÓ KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

Szenzációstalálmány az erősáramu zavarok kiküszöbölésére

Bármely rádiókészülékhez használható

A rádiók legnagyobb ellensége a különböző elektromos berendezések által okozott zörgések, amelyek néha a vételt teljesen lehetetlenné is tehetik.

Ezek a zavarok ugyanis az olyan elektromos gépektől erednek, amelyeknek működése, akár szükségszerűleg, akár valamely hibából kifolyólag, szikrázással jár. Egy ilyen gép úgy működik, mint egy régi rendszerű szikraadó sugárzó antenna rendszere az egész elektromos hálózat, amely a termelt zörejt nagy távolságra is elvezetheti.

Az eddigi módszerek szerint a zavarokat csak úgy lehetett ártalmatlanná tenni, ha az illető zavarforrás távvezetékébe blockkondenzátor és fojtótekercs kombinációt iktattak, amely megakadályozza a zavaró zörejeknek a hálózatba jutását, amikor is a rádiókészülék zavarmentesen működhet.

Ha elgondoljuk, hogy egy nagy városban mennyi ilyen zavarforrás lehetséges, elképzelhetjük magunknak, hogy milyen óriási nehéz-

